

ROZSUDOK SÚDU PRVÉHO STUPŇA (piata komora)
z 29. novembra 2005 *

Vo veci T-33/02,

Britannia Alloys & Chemicals Ltd, so sídlom v Gravesend (Spojené kráľovstvo),
v zastúpení: S. Mobley, H. Bardell a M. Commons, solicitors,

žalobca,

proti

Komisii Európskych spoločenstiev, v zastúpení: R. Wainwright a F. Castillo
de la Torre, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh na čiastočné zrušenie rozhodnutia Komisie 2003/437/ES z 11. decembra 2001 týkajúceho sa konania podľa článku 81 Zmluvy ES a článku 53 Dohody EHP (vec COMP/E-1/37.027 — Fosfát zinku) [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. EÚ L 153, 2003, s. 1) alebo subsidiárne návrh na zníženie výšky pokuty uloženej žalobcovi,

* Jazyk konania: angličtina.

SÚD PRVÉHO STUPŇA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV
(piata komora),

v zložení: predsedníčka komory P. Lindh, sudcovia R. García-Valdecasas
a J. D. Cooke,

tajomník: J. Plingers, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 1. júla 2004,

vyhlásil tento

Rozsudok

Skutkový stav

- 1 Spoločnosť Britannia Alloys & Chemicals Ltd (ďalej len „žalobca“ alebo „Britannia“) založená podľa anglického práva je dcérskou spoločnosťou spoločnosti M. I. M. Holdings Ltd (ďalej len „MIM“) založenou podľa austrálskeho práva. V októbri 1993 predal Pasmenco Europe (ISC Alloys) Ltd svoje činnosti v odvetví zinku spoločnosti MIM, ktorá ho presunula spoločnosti Britannia. Tento podnik vyrábala a predával

zinkové výrobky vrátane fosfátu zinku. V marci 1997 Trident Alloys Ltd (ďalej len „Trident“), autonómna spoločnosť vytvorená spoločnosťou Britannia, odkúpila činnosti spoločnosti Britannia v oblasti zinku za 14 359 072 libier šterlingov (GBP). Britannia stále existuje ako dcérska spoločnosť spoločnosti MIM, ale prestala vykonávať akúkoľvek hospodársku činnosť, a nemá preto žiadny obrat.

- 2 Aj keď sa chemické vzorce môžu jemne odlišovať, ortofosfáty zinku predstavujú homogénny chemický výrobok označený druhovým názvom „fosfát zinku“. Fosfát zinku získaný z oxidu zinočnatého a kyseliny fosforečnej sa bežne používa ako minerálny antikoróznny pigment v náterovom priemysle. Na trh sa uvádza buď ako štandardný fosfát zinku, alebo ako modifikovaný alebo „aktivovaný“ fosfát zinku.
- 3 Roku 2001 ovládalo najväčšiu časť svetového trhu s fosfátom zinku týchto päť európskych výrobcov: Dr Hans Heubach GmbH & Co. KG (ďalej len „Heubach“), James M. Brown Ltd (ďalej len „James Brown“), Société Nouvelle des Couleurs Zinciques SA (ďalej len „SNCZ“), Trident (predtým Britannia) a Union Pigments AS (predtým Waardals AS) (ďalej len „Union Pigments“).
- 4 V dňoch 13. a 14. mája 1998 Komisia uskutočnila simultánne a bez predchádzajúceho upozornenia šetrenia v priestoroch spoločností Heubach, SNCZ a Trident podľa článku 14 ods. 2 nariadenia Rady č. 17 zo 6. februára 1962 prvého nariadenia implementujúceho článku 85 a 86 zmluvy (Ú. v. ES 1962, 13, s. 204; Mím. vyd. 08/001, s. 3). Od 13. do 15. mája 1998 uskutočnil Dozorný úrad Európskeho združenia voľného obchodu (EZVO) na žiadosť Komisie podľa článku 8 ods. 3 protokolu 23 Dohody o Európskom hospodárskom priestore (EHP) simultánne a bez predchádzajúceho upozornenia šetrenia v priestoroch spoločnosti Union Pigments podľa článku 14 ods. 2 kapitoly II protokolu 4 dohody medzi štátmi EZVO týkajúcej sa vytvorenia Dozorného úradu a Súdneho dvora.

- 5 Dňa 11. decembra 2001 Komisia vydala rozhodnutie 2003/437/ES týkajúce sa konania podľa článku 81 Zmluvy ES a článku 53 Dohody EHP (vec COMP/E-1/37.027 — Fosfát zinku) [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. EÚ L 153, 2003, s. 1). Rozhodnutím posudzovaným na účely tohto rozsudku je rozhodnutie, ktoré bolo oznámené dotknutým podnikom a priložené k žalobe (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“). Toto rozhodnutie sa v určitých aspektoch odlišuje od rozhodnutia uverejneného v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev*.
- 6 V napadnutom rozhodnutí Komisia uvádza, že od 24. marca 1994 do 13. mája 1998 existoval medzi spoločnosťami Britannia (Trident od 15. marca 1997), Heubach, James Brown, SNCZ a Union Pigments kartel. Tento kartel sa obmedzoval na štandardný fosfát zinku. Účastníci kartelu sa po prvé dohodli na rozdelení trhu s predajnými kvótami pre výrobcov. Po druhé určovali cenové „stropy“ alebo „odporúčané“ ceny na každom stretnutí a vo všeobecnosti ich dodržiavali. Po tretie v určitej miere dochádzalo k rozdeleniu zákazníkov.
- 7 Výrok napadnutého rozhodnutia znie:

„Článok 1

Britannia..., Heubach..., James... Brown, [SNCZ], Trident... a [Union Pigments] porušili ustanovenia článku 81 ods. 1 Zmluvy a článku 53 ods. 1 Dohody EHP tým, že sa zúčastnili na trvajúcej dohode a/alebo na zosúladenom postupe v odvetví fosfátu zinku.

Dĺžka trvania porušenia je:

...

b) pokiaľ ide o spoločnosť Britannia...: od 24. marca 1994 do 15. marca 1997.

...

Článok 3

Za porušenie uvedené v článku 1 sa ukladajú tieto pokuty:

a) Britannia...: 3,37 milióna eur;

b) ... Heubach...: 3,78 milióna eur;

c) James... Brown...: 940 000 eur;

d) [SNCZ]: 1,53 milióna eur;

e) Trident...: 1,98 milióna eur;

f) [Union Pigments]: 350 000 eur.

...“

- 8 Na výpočet výšky pokuty Komisia použila metodológiu uvedenú v usmerneniach k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 Zmluvy ESUO (Ú. v. ES C 9, 1998, s. 3; Mím. vyd. 08/001, s. 171, ďalej len „usmernenia“) a oznámení Komisie o oslobodení od pokút a znížení pokút v prípadoch kartelov [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 207, 1996, s. 4, ďalej len „oznámenie o spolupráci“).
- 9 Komisia na úvod považovala za primeranú základnú čiastku pre žalobcu 3,75 milióna eur (odôvodnenie č. 313 napadnutého rozhodnutia). Potom pripomenula hranicu, ktorú v súlade s článkom 15 ods. 2 nariadenia č. 17 nesmie presiahnuť pokuta ukladaná každému dotknutému podniku. Na účely stanovenia stropu vo výške 10 % obratu dosiahnutého počas predchádzajúceho obchodného roka stanoveného v tomto ustanovení, Komisia, pokiaľ ide o žalobcu, „zohľadnila jeho celkový obrat za obchodný rok k 30. júnu 1996, ktorý predstavuje posledný dostupný obrat za celý rok riadnej činnosti“ (odôvodnenie č. 345, poznámka pod čiarou 196). Keďže tento obrat bol 55,7 milióna eur (odôvodnenie č. 50), najvyššia hranica pokuty sa stanovila na približne 5,5 milióna eur. Keďže suma pokuty bola pred použitím oznámenia o spolupráci nižšia ako tento strop, Komisia ju z tohto dôvodu neznížila.
- 10 Napokon Komisia priznala žalobcovi zníženie o 10 % na základe oznámenia o spolupráci (odôvodnenie č. 366). Konečná suma pokuty uložená žalobcovi tak predstavovala 3,37 milióna eur (odôvodnenie č. 370).

Konanie a návrhy účastníkov konania

- 11 Žalobou podanou do kancelárie Súdu prvého stupňa 21. februára 2002 podal žalobca návrh na začatie tohto konania.
- 12 Na základe správy sudcu spravodajcu rozhodol Súd prvého stupňa (piata komora) o otvorení ústnej časti konania a v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania vyzval Komisiu, aby písomne odpovedala na jednu otázku týkajúcu sa definície trhu a poskytla úplnú verziu vyhlásenia spoločnosti Trident z 23. apríla 1999 o karteli. Komisia vyhovelá tejto žiadosti v stanovenej lehote.
- 13 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky položené Súdom prvého stupňa boli vypočuté na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 1. júla 2004.
- 14 Žalobca navrhuje, aby Súd prvého stupňa:
- zrušil článok 3 napadnutého rozhodnutia v rozsahu, v akom sa ho týka,
 - subsidiárne, zmenil článok 3 napadnutého rozhodnutia tak, aby sa podstatne znížila suma uloženej pokuty,
 - zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

15 Komisia navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

- zamietol žalobu,

- zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.

Právny stav

16 Žalobca uvádza jediný žalobný dôvod. Skladá sa z troch častí, v ktorých žalobca uvádza, že Komisia tým, že na účely výpočtu maximálnej hranice 10 % obratu použila obrat dosiahnutý počas obchodného roka, ktorý sa skončil 30. júna 1996, porušila:

- článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a zásadu proporcionality,

- zásadu rovnosti zaobchádzania,

- zásadu právnej istoty.

O prvej časti založenej na porušení článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a zásady proporcionality

Tvrdenia účastníkov konania

- 17 Žalobca uvádza, že Komisia porušila článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17 tým, že pri výpočte maximálnej hranice 10 % obratu zohľadnila obrat dosiahnutý počas iného obchodného roka, ako je rok predchádzajúci napadnutému rozhodnutiu.
- 18 Podľa žalobcu toto ustanovenie určuje dva spôsoby stanovenia výšky pokuty, ktorá sa má uložiť podniku. Komisia môže uložiť buď pokutu vo výške od 1 000 do 1 milióna eur, alebo pokutu vyššiu ako 1 milión eur, ale za podmienky, že nepresiahne 10 % obratu dosiahnutého počas predchádzajúceho obchodného roka, to je obchodného roka predchádzajúceho rozhodnutiu, ktorým sa uložila pokuta. Žalobca zdôrazňuje, že znenie článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 je jasné a jednoznačné v tom zmysle, že Komisia musí pri výpočte maximálnej hranice 10 % z obratu použiť predchádzajúci obchodný rok. Komisia nemá pri stanovovaní tohto stropu diskrečnú právomoc použiť iný obchodný rok. Žalobca dodáva, že ak obrat dotknutého podniku nepresiahne 10 miliónov eur, Komisia nesmie podľa druhej časti článku 15 ods. 2 uložiť pokutu vyššiu ako 1 milión eur, pretože výška takejto pokuty by nevyhnutne presiahla strop 10 %.
- 19 Žalobca tvrdí, že v tomto prípade Komisia chybnou použila obrat dosiahnutý počas obchodného roka, ktorý sa končil 30. júna 1996, pre výpočet maximálnej hranice

10 % z obratu použiteľného na jeho pokutu (odôvodnenie č. 345 napadnutého rozhodnutia, poznámka pod čiarou 196). Keďže napadnuté rozhodnutie je z 11. decembra 2001, predchádzajúci obchodný rok, ktorý sa mal použiť na určenie tohto stropu, bol ten obchodný rok, ktorý sa skončil 30. júna 2001. Žalobca uvádza, že v tom čase bol neobchodnou spoločnosťou a že preto nemal žiadny obrat. Domnieva sa preto, že Komisia nemala právo uložiť mu pokutu vyššiu ako 1 milión eur na základe druhej časti článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17. Mala použiť prvú časť tohto ustanovenia a uložiť mu pokutu vo výške od 1 000 do 1 milióna eur. Žalobca tvrdí, že skutočnosť, že nemal žiadny obrat v predchádzajúcom obchodnom roku, nemá za následok zmenu podmienky, podľa ktorej sa Komisia pri stanovení stropu 10 % musí odvolať na ten istý obchodný rok. Aj keby Komisia rozhodla uložiť pokutu 1 milión eur, musela by ju znížiť o percento, ktoré posúdila za primerané podľa oznámenia o spolupráci, to je 10 %, a pokutu stanoviť na 900 000 eur.

- 20 Z judikatúry vyplýva, že pod pojmom „predchádzajúci obchodný rok“ v zmysle článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 sa rozumie „posledný úplný obchodný rok“ (rozsudok Súdu prvého stupňa z 15. marca 2000, Cimenteries CBR a i./Komisia, T-25/95, T-26/95, T-30/95 až T-32/95, T-34/95 až T-39/95, T-42/95 až T-46/95, T-48/95, T-50/95 až T-65/95, T-68/95 až T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 a T-104/95, Zb. s. II-491, bod 5009). Keďže usmernenia nerozlišujú medzi výrazmi „obchodný rok“ a „účtovný rok“ [bod 5 písm. a)], prirodzený význam výrazu „posledný úplný obchodný rok“, ktorý použil Súd prvého stupňa v už citovanom rozsudku Cimenteries CBR a i./Komisia, označuje posledný finančný rok na účtovné účely.

- 21 Vo svojej replike žalobca popiera tvrdenie Komisie, podľa ktorého sa Súd prvého stupňa nesmie obmedziť na doslovný výklad článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17, ale musí použiť aj historický a teleologický výklad. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že

doslovný výklad preváži, ak znenie ustanovenia je jasné a jednoznačné a ak sa zjavne vzťahuje na predmetnú situáciu (rozsudky Súdneho dvora zo 14. decembra 2000, Nemecko/Komisia, C-245/97, Zb. s. I-11261, bod 72, a zo 4. októbra 2001, Bowden a i., C-133/00, Zb. s. I-7031, body 38 až 44, návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Mayras k rozsudku Súdneho dvora z 28. februára 1980, Fellinger, 67/79, Zb. s. 535, 547). V tomto prípade sama Komisia pripustila, že článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17 je jasný, keď vo svojom vyjadrení k žalobe tvrdí, že „sa javí, že odkaz na predchádzajúci obchodný rok v článku 15 ods. 2 sa logicky vzťahuje na účtovné obdobie, ktoré predchádza prijatiu rozhodnutia o uložení pokuty“.

- 22 Okrem toho doslovný výklad článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 je v súlade s cieľmi sledovanými zákonodarcom Spoločenstva. Odkaz skôr na predchádzajúci obchodný rok v tomto ustanovení ako na obrat v poslednom roku porušenia napríklad ukazuje, že zákonodarcu chcel zabezpečiť zhodnotenie predpokladaného dosahu na podnik, a tým proporcionálnosť pokuty vzhľadom na finančnú situáciu podniku v čase uloženia pokuty. Podľa žalobcu sa článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17 presne vzťahuje na prípad, ako je tento, keď podnik zodpovedný za porušenie stále existuje, ale jeho hospodárska sila je veľmi slabá v porovnaní s tým, akú mal v čase porušenia, a preto by nemal čeliť uloženiu nadmernej a neproporcionálnej pokuty.

- 23 Žalobca kritizuje tvrdenie Komisie, podľa ktorého je jej výklad článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 nevyhnutný na zabezpečenie toho, aby uložená pokuta mala dostatočný odstrašujúci účinok. Na úvod popiera, že sa toto ustanovenie opiera o hypotézu, že obrat, ktorý podnik dosiahol počas obchodného roka predchádzajúceho rozhodnutiu, odráža dostatočným spôsobom jeho obrat v čase, keď sa dopustil porušenia. Domnieva sa, že nič neumožňuje usudzovať, že zákonodarcu

mal na mysli takúto hypotézu a že skôr výber predchádzajúceho obchodného roka ako napríklad posledného roka porušenia naznačuje, že sledovaným cieľom je zhodnotiť pravdepodobný dosah na podnik, a tým proporcionálny charakter pokuty v závislosti od finančnej situácie podniku v čase uloženia pokuty. Ďalej v odpovedi na tvrdenie Komisie, že pokuta 1 milión eur je príliš malá, žalobca uvádza, že takáto suma sa považovala za dostatočne odstrašujúcu v rozhodnutí Komisie 1999/271/ES z 9. decembra 1998 týkajúcom sa konania o uplatnení článku 85 Zmluvy ES (IV/34.466 — Grécke trajekty) [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 109, 1999, s. 24, ďalej len „rozhodnutie Grécke trajekty“). Okrem toho tvrdí, že tvrdenie Komisie o riziku sfalšovania obratu podnikom s cieľom vyhnúť sa uloženiu vyššej pokuty nie je v tomto prípade relevantné, pretože nebolo naznačené, že by on sám takto konal. Tvrdí, že Súd prvého stupňa sa má pri preskúmaní obmedziť na skutočnosti tak, ako v tejto veci vyplývajú zo spisu.

24 Žalobca spochybňuje tvrdenie Komisie, že vykladala článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17 tak, aby v súlade s judikatúrou zabezpečila jeho potrebný účinok. Za nerelevantnú považuje judikatúru, na ktorú poukazuje Komisia, a keďže sa dokázalo, že ide o uloženie pokuty združeniu podnikov alebo jednému podniku konajúcemu v mene jeho členov, strop 10 % sa musí vypočítať vo vzťahu k celkovému obratu členov. Význam, ktorý sa v tejto judikatúre pripisuje výrazu „obrat“, je relevantný len v kontexte dotknutých vecí.

25 Vo svojej doterajšej praxi Komisia rešpektovala zásadu, podľa ktorej stanovenie základnej čiastky a použitie stropu 10 %, sú rôzne štádiá pri určovaní výšky pokuty a nepovažovala za nevyhnutné použiť tento strop v roku, ktorý je najbližším roku, počas ktorého sa podnik dopustil porušenia, pretože existoval výrazný rozdiel medzi obratom predchádzajúceho obchodného roka a veľkosťou obratu v čase porušenia. V rozhodnutí 2002/271/ES z 18. júla 2001 týkajúcom sa konania o uplatnení článku

81 ES a článku 53 Dohody EHP (vec COMP/E-1/36.490 — Grafítové elektródy) [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 100, s. 1) Komisia stanovila základnú čiastku v závislosti od obratu spoločnosti UCAR International, to je 1 022 miliónov eur roku 1998, roku predchádzajúcemu ukončeniu porušenia. Aj keď obrat spoločnosti UCAR roku 2000, roku predchádzajúcom prijatiu rozhodnutia, bol menší o 181 miliónov eur v porovnaní s obratom roku 1998, Komisia použila strop 10 % na obrat roku 2000.

26 Žalobca dodáva, že Komisia tým, že na účely výpočtu maximálnej hranice 10 % obratu použila iné účtovné obdobie, ako je predchádzajúci obchodný rok, nezohľadnila finančnú situáciu v čase prijatia napadnutého rozhodnutia, a preto porušila zásadu proporcionality. Táto zásada vyžaduje, aby žiadne konanie Komisie nešlo nad mieru toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie legitímneho cieľa [rozsudok Súdneho dvora z 24. septembra 1985, Man (Sugar), 181/84, Zb. s. 2889, bod 20]. Rozhodnutie Komisie v tomto prípade použiť strop 10 % na obchodný rok žalobcu, ktorý nemá žiadnu súvislosť s jeho finančnou situáciou, vypočítaný podľa obratu v čase napadnutého rozhodnutia, má za následok, že uložená pokuta neodráža jeho hospodársku silu, a preto nie je proporcionálna. Žalobca pripomína, že v čase prijatia tohto rozhodnutia nemal žiadny obrat a navyše predmetná pokuta je podstatne vyššia ako jeho celkové súčasné aktíva, to je 1,9 milióna eur podľa jeho revidovanej účtovnej uzávierky týkajúcej sa účtovného obdobia, ktoré skončilo 30. júna 2001.

27 Komisia na úvod pripomína, že žalobca je sám zodpovedný za predmetné porušenie a že v čase prijatia napadnutého rozhodnutia stále existoval. Musela sa mu preto uložiť pokuta (odôvodnenia č. 242 až 250 napadnutého rozhodnutia) (rozsudok Súdu prvého stupňa zo 17. decembra 1991, Enichem Anic/Komisia, T-6/89, Zb. s. II-1623, bod 236).

- 28 Komisia pripúšťa, že odkaz na predchádzajúci obchodný rok uvedený v článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 „sa javí, že sa logicky vzťahuje na účtovné obdobie, ktoré predchádza prijatiu rozhodnutia o uložení pokuty“. Domnieva sa však, že ak obrat predchádzajúceho obchodného roka dáva úplne mylný obraz o veľkosti predmetného podniku, je oprávnená zohľadniť obrat dosiahnutý dotknutým podnikom počas skoršieho účtovného obdobia.
- 29 Komisia popiera žalobcov úplne doslovný výklad článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17. Z judikatúry vyplýva, že aj keď sa ustanovenie javí ako jasné, je nevyhnutné zohľadniť ducha, celkovú systematiku a súvislosti predmetného ustanovenia (rozsudky Súdneho dvora z 5. februára 1963, van Gend en Loos, 26/62, Zb. s. 3, a z 21. februára 1973, Europemballage a Continental Can/Komisia, 6/72, Zb. s. 215).
- 30 Pokiaľ ide o tento prípad, kde podnik nemal žiadny obrat, Komisia usudzuje, že na posúdenie veľkosti a hospodárskej sily tohto podniku môže vziať do úvahy buď obrat skupiny, do ktorej tento podnik patrí, alebo obrat posledného roka, v ktorom vykonával riadnu hospodársku činnosť. Keďže sa nariadenie vzťahuje na „dotknutý podnik“, usúdila, že je vhodné zvoliť druhú možnosť. Obe možnosti so sebou nesú určitú odchýlku od znenia nariadenia č. 17, ale to už súd Spoločenstva pripustil, a druhá možnosť je pravdepodobne najvýhodnejšia pre dotknutý podnik.
- 31 Ďalej Komisia uvádza viaceré tvrdenia na odôvodnenie svojho výkladu článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17. Konkrétne uvádza, že jej výklad je nevyhnutný na

zabezpečenie dostatočného odstrašujúceho účinku pokuty. V tejto súvislosti naznačuje, že ak je podnik činný až do prijatia konečného rozhodnutia, ona sama a nariadenie č. 17 sa opierajú o hypotézu, že predchádzajúci obchodný rok odzrkadľuje dostatočným spôsobom úroveň veľkosti obratu podniku v čase, keď sa dopustil porušenia. Žalobcov výklad blokuje cieľ dostatočného odstrašenia a možnosť uloženia pokút by tým bola úplne pozbavená svojho potrebného účinku.

- 32 Okrem toho Komisia tvrdí, že jej výklad článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 je plne v súlade s judikatúrou. Na jednej strane vykladá súd Spoločenstva toto nariadenie tak, aby sa zabezpečil jeho potrebný účinok. Na strane druhej je v judikatúre potvrdený vzťah medzi týmto ustanovením a posúdením skutočnej veľkosti podniku v čase porušenia (pozri napríklad rozsudok Súdneho dvora zo 16. novembra 2000, *Finnboard/Komisia*, C-298/98 P, Zb. s. I-10157, bod 66, rozsudky Súdu prvého stupňa zo 14. mája 1998, *Finnboard/Komisia*, T-338/94, Zb. s. II-1617, bod 282, a z 23. februára 1994, *CB a Europay/Komisia*, T-39/92 a T-40/92, Zb. s. II-49, body 136 a 137).

Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 33 Na úvod je vhodné uviesť, že žalobca nepopiera svoju účasť na karteli, ani porušenie článku 81 ES, ktoré sa mu vyčíta, ani posúdenie Komisie o závažnosti a dĺžke trvania porušenia. Chce len dosiahnuť zrušenie uloženej pokuty alebo zníženie jej výšky z dôvodu, že Komisia porušila článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17 tým, že mu uložila pokutu, ktorá presahuje maximálny prah 10 % obratu dosiahnutého počas predchádzajúceho obchodného roka stanoveného týmto ustanovením.

- 34 Podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 Komisia môže uložiť podnikom „pokuty od 1 000 do 1 000 000 účtovných jednotiek alebo viac, ale nepresahujúcej 10 % obratu v predchádzajúcom obchodnom roku každého podniku, ktorý sa zúčastnil porušenia...“.
- 35 Podľa judikatúry je strop 10 % uvedený v článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 určený na zabránenie tomu, aby boli pokuty neproporcionálne vo vzťahu k významu podniku, a osobitne je určený na zabránenie tomu, aby boli uložené pokuty, pri ktorých sa dá očakávať, že ich podniky nebudú schopné zaplatiť. Keďže len celosvetový obrat môže skutočne dať o tom približný obraz, musí sa tomuto percentu rozumieť ako percentu z celosvetového obratu (rozsudok Súdneho dvora zo 7. júna 1983, *Musique diffusion française a i./Komisia*, 100/80 až 103/80, Zb. s. 1825, bod 119).
- 36 Je potrebné dodať, že cieľom článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 je dať Komisii právomoc ukladať pokuty, aby mohla plniť dozornú funkciu, ktorú jej zverilo právo Spoločenstva (rozsudok *Musique diffusion française a i./Komisia*, už citovaný v bode 35 vyššie, bod 105, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 9. júla 2003, *Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients/Komisia*, T-224/00, Zb. s. II-2597, bod 105). Táto funkcia zahŕňa úlohu vyšetrovať a stíhať jednotlivé porušenia, ako aj povinnosť viesť v oblasti hospodárskej súťaže všeobecnú politiku zameranú na použitie zásad stanovených v Zmluve a usmerňovať v tom zmysle správanie podnikov. Z toho vyplýva, že Komisia musí dbať na odstrašujúci charakter pokút (pozri v tomto zmysle rozsudok *Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients/Komisia*, už citovaný, body 105 a 106).
- 37 Z judikatúry takisto vyplýva, a nie je to popreté účastníkmi konania, že v zmysle článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 sa „predchádzajúci obchodný rok“ v zásade vzťahuje na posledný úplný obchodný rok každého z dotknutých podnikov v čase prijatia napadnutého rozhodnutia (rozsudok *Cimenteries CBR a i./Komisia*, už

citovaný v bode 20 vyššie, bod 5009; rozsudok Súdneho dvora zo 16. novembra 2000, Sarrió/Komisia, C-291/98 P, Zb. s. I-9991, bod 85).

- 38 Tak z cieľov systému, ktorého je toto ustanovenie súčasťou (pozri body 35 a 36 vyššie), ako aj z judikatúry citovanej v bode 37 vyššie však vyplýva, že uplatnenie stropu 10 % predpokladá jednak, že Komisia má k dispozícii obrat za posledný obchodný rok, ktorý predchádza dátumu prijatia rozhodnutia, a jednak, že tieto údaje sa vzťahujú na úplné účtovné obdobie riadnej hospodárskej činnosti počas obdobia dvanástich mesiacov.
- 39 Napríklad, ak sa obchodný rok skončí pred prijatím rozhodnutia, ale ročná uzávierka predmetného podniku ešte nebola vypracovaná alebo ešte nebola oznámená Komisii, Komisia má pri uplatnení článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 právo, ba až povinnosť, použiť obrat dosiahnutý počas skoršieho obchodného roka. Rovnako, ak z dôvodu reorganizácie alebo zmeny účtovných postupov vypracoval podnik pre predchádzajúci obchodný rok uzávierku, ktorá sa týka obdobia kratšieho ako 12 mesiacov, Komisia má pri uplatnení tohto ustanovenia právo použiť obrat dosiahnutý počas predchádzajúceho úplného účtovného obdobia.
- 40 Nejde teda o jednoduchú otázku výberu medzi maximálnou pokutou 1 milión eur a stropom stanoveným odkazom na obrat za obchodný rok, ktorý predchádza dátumu prijatia rozhodnutia.
- 41 V tomto prípade, keďže napadnuté rozhodnutie je z 11. decembra 2001, predchádzajúcim obchodným rokom bol rok od 1. júla 2000 do 30. júna 2001. Žalobca však upustil od svojich činností v oblasti zinku roku 1997 a následne upustil

od vykonávania akejkoľvek hospodárskej činnosti (pozri bod 1 vyššie). Konkrétnejšie, nevykonával žiadnu činnosť počas obdobia od 1. júla 2000 do 30. júna 2001, a počas tohto obdobia preto nedosiahol žiadny obrat.

42 Následkom toho nemala Komisia v čase prijatia napadnutého rozhodnutia k dispozícii obrat žalobcu z hospodárskej činnosti, ktorú vykonával počas predchádzajúceho obchodného roka. Súd prvého stupňa sa domnieva, že táto situácia sa neodlišuje podstatne od situácií spomenutých vyššie v bode 39. Ak podnik nevykonával hospodársku činnosť počas predchádzajúceho obchodného roka, obrat za toto obdobie nedáva žiadnu informáciu o význame uvedeného podniku, v rozpore s tým, čo požaduje judikatúra (pozri bod 35 vyššie), a preto nemôže slúžiť ako základ pre určenie stropu stanoveného v článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17.

43 Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu, že účelom tohto stropu je zhodnotiť pravdepodobný dosah pokuty na podnik vo vzťahu k jeho veľkosti v čase jej uloženia a že Komisia porušila zásadu proporcionality (pozri body 22 a 26 vyššie), treba pripomenúť, že osobitným účelom tohto stropu je zabrániť tomu, aby boli pokuty neproporcionálne vo vzťahu k významu podniku a osobitne zabrániť tomu, aby dotknuté podniky boli neschopné zaplatiť uložené pokuty (pozri bod 35 vyššie). Použitie stropu 10 % na uskutočnenie tohto účelu predpokladá, že dotknutý podnik vykonáva hospodársku činnosť v čase uloženia pokuty. V tomto prípade však bolo roku 1997 prijaté obchodné rozhodnutie postúpiť podnik žalobcu so zinkom spoločnosti Trident, ukončiť činnosť žalobcu na relevantnom trhu a rozdeliť príjmy z tohto postúpenia miesto začatia novej hospodárskej činnosti. Keďže žalobca zhodnotil svoju obchodnú činnosť prostredníctvom tohto postúpenia, netvrdí, že je neschopný zaplatiť pokutu z dôvodu chýbajúcej riadnej obchodnej činnosti (pozri bod 1 vyššie). Za týchto okolností sa Súd prvého stupňa domnieva, že nebolo neproporcionálne určiť strop pokuty v závislosti od veľkosti žalobcu pred postúpením obchodných činností.

- 44 Nemožno vyhovieť tvrdeniu žalobcu, podľa ktorého z jeho výkladu článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 vyplýva, že Komisia stále môže uložiť pokutu 1 milión eur, sumu, ktorú okrem toho považuje za dostatočne odstrašujúcu. Skutočnosť, že Komisia vo svojej skoršej rozhodovacej praxi a napokon za iných okolností, ako je tento prípad, považovala pokutu vo výške 1 milión eur za pokutu s dostatočným odstrašujúcim účinkom, neznamená, že je povinná vykonať rovnaké posúdenie vo svojich neskorších rozhodnutiach. Je potrebné dodať, že usmernenia uvádzajú, že sumy stanovené pre „veľmi závažné“ porušenia môžu presiahnuť 20 miliónov eur a že žalobca nepopiera, že predmetné porušenie v tejto veci je „veľmi závažné“. Komisia bola teda oprávnená usudzovať, že pokuta vo výške 1 milióna eur nebola dostatočná.
- 45 Z vyššie uvedeného vyplýva, že Komisia nebola pri určení stropu 10 % stanovenom v článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 povinná zohľadniť nulový obrat žalobcu týkajúci sa obchodného roka, ktorý sa skončil 30. júna 2001.
- 46 Ďalej sa musí preskúmať, či mala Komisia právo použiť obrat dosiahnutý žalobcom počas obchodného roka, ktorý sa skončil 30. júna 1996, a tak nezohľadniť neskoršie obchodné roky tak, ako to urobila v napadnutom rozhodnutí.
- 47 Komisia vo svojom napadnutom rozhodnutí uvádza, že na určenie stropu 10 % zohľadnila celosvetový obrat žalobcu za obchodný rok, ktorý sa skončil 30. júna 1996, ktorý predstavuje „posledný dostupný obrat odrážajúci úplný rok riadnej činnosti“ (pozri bod 9 vyššie). Obrat žalobcu za obchodný rok, ktorý sa skončil 30. júna 1996, bol 55,7 milióna eur. Zo spisu vyplýva a bolo to potvrdené účastníkmi konania na pojednávaní, že žalobca naozaj pokračoval vo svojej riadnej činnosti až do marca 1997, keď spoločnosti Trident postúpil svoj podnik so zinkom (pozri bod 1 vyššie). Okrem toho z účtovníctva žalobcu za obchodný rok, ktorý sa skončil

30. júna 1997, vyplýva, že po tomto postúpení vykonával žalobca obmedzené obchodné činnosti pozostávajúce z nákupu zinku od dodávateľa v rámci už existujúcej dohody a jeho predaja za rovnakú cenu spoločnosti Trident. Obrat žalobcu za obchodný rok, ktorý sa skončil 30. júna 1997, tak bol 34,8 milióna GBP. Počas nasledujúceho roka ukončil túto zostávajúcu činnosť tak, že za obchodný rok, ktorý sa skončil 30. júna 1998, dosiahol obrat len 7,3 milióna GBP. Počas nasledujúcich obchodných rokov nedosiahol žiadny obrat.

48 Ako je uvedené v bode 38 vyššie, na určenie stropu stanoveného v článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17, musí mať Komisia k dispozícii obrat za úplné účtovné obdobie riadnej hospodárskej činnosti počas obdobia dvanástich mesiacov.

49 Treba skonštatovať, že aj pri výkone riadnej hospodárskej činnosti môže obrat podniku klesnúť významným alebo dokonca podstatným spôsobom v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi z rôznych dôvodov, akými sú zložitý ekonomický kontext, kríza v relevantnom odvetví, katastrofa alebo štrajk. Ak však podnik naozaj dosiahol obrat počas úplného účtovného obdobia, počas ktorého sa vykonávala hospodárska činnosť, aj keď obmedzená, Komisia musí na určenie stropu uvedeného v článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 zohľadniť podnik taký, aký je. Preto prinajmenšom v situáciách, keď neexistuje žiadna informácia, že podnik ukončil svoje obchodné činnosti alebo skreslil svoj obrat, aby sa vyhol uloženiu ťažkej pokuty, Súd prvého stupňa sa domnieva, že Komisia je povinná určiť maximálnu hranicu pokuty v závislosti od posledného obratu, ktorý odráža úplný rok hospodárskej činnosti.

50 V tejto súvislosti sa Súd prvého stupňa domnieva, že pokiaľ ide o žalobcu, obchodný rok, ktorý sa skončil 30. júna 1996, je posledným „úplným“ rokom v zmysle rozsudku Cimenteries CBR a i./Komisia, už citovaný v bode 20 vyššie (bod 5009).

Žalobca vykonával svoje bežné činnosti len počas deviatich mesiacov obchodného roka, ktorý sa skončil 30. júna 1997, až do prevzatia činností spoločnosťou Trident v marci 1997. Od konca marca 1997 totiž žalobca uskutočňoval odovzdanie svojich obchodných činností. Aj keď pokračoval vo vykonávaní jednej činnosti do posledného štvrtroka 1997, obmedzil sa na nákup zinku v rámci už existujúcej dohody a na jeho predaj za rovnakú cenu. Tieto posledné činnosti žalobcu nemožno považovať za riadnu hospodársku činnosť, pretože v rámci svojej dohody o postúpení svojho podniku so zinkom žalobca konal ako kanál medzi dodávateľom a spoločnosťou Trident. Tieto činnosti sa preto od marca 1997 musia považovať za činnosti týkajúce sa účtovných urovnaní, ktoré boli súčasťou postúpenia podniku so zinkom.

- 51 Z toho vyplýva, že obchodný rok uzavretý 30. júna 1996 bol posledným úplným účtovným obdobím predchádzajúcim napadnutému rozhodnutiu v zmysle článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a že preto Komisia neporušila toto ustanovenie tým, že určila strop vo vzťahu k tomuto účtovnému obdobiu.
- 52 Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu týkajúce sa porušenia zásady proporcionality, musí sa zamietnuť z dôvodov uvedených v bode 43 vyššie.

O druhej časti založenej na porušení zásady rovnosti zaobchádzania

Tvrdenia účastníkov konania

- 53 Žalobca uvádza dve tvrdenia na podporu druhej časti založenej na porušení zásady rovnosti zaobchádzania.

- 54 V prvom rade uvádza, že Komisia tým, že sa na účely výpočtu stropu 10 % oprela o iný obchodný rok, ako je predchádzajúci obchodný rok, odchyľila sa od svojej doterajšej praxe a porušila tak zásadu rovnosti zaobchádzania. Podľa žalobcu Komisia v minulosti vždy používala predchádzajúci obchodný rok na účely tohto výpočtu. Konkrétne uvádza, že ak dotknutý podnik predal svoje relevantné činnosti inému subjektu počas obdobia porušenia, Komisia neaplikovala strop na obrat týkajúci sa roku, počas ktorého tento podnik tieto činnosti ešte vykonával, ale zohľadnila obrat, ktorý tento podnik dosiahol počas obchodného roka predchádzajúceho jej rozhodnutiu [rozhodnutie Komisie 86/398/EHS z 23. apríla 1986 týkajúce sa konania o uplatnení článku 85 Zmluvy EHS (IV/31.149 — Polypropylén) *[neoficiálny preklad]* (Ú. v. ES L 230, s. 1) a rozhodnutie Komisie 94/599/ES z 27. júla 1994 týkajúce sa konania o uplatnení článku 85 Zmluvy ES (IV/31.865 — PVC) *[neoficiálny preklad]* (Ú. v. ES L 239, s. 14)].
- 55 Žalobca uvádza, že vo svojom rozhodnutí Grécke trajekty, už citovanom v bode 23 vyššie, kde obrat dotknutého podniku, spoločnosti Karageorgis, za predchádzajúci obchodný rok nebol k dispozícii, Komisia použila prvú časť článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 na uloženie pokuty 1 milión eur tomuto podniku. Podľa žalobcu je jeho situácia v tomto prípade veľmi podobná situácii uvedeného podniku, pretože obaja sa stiahli z trhu dlho pred prijatím rozhodnutia Komisie.
- 56 Po druhé žalobca tvrdí, že Komisia porušila zásadu rovnosti zaobchádzania tým, že s ním nezaobchádzala rovnako, pokiaľ ide o určenie stropu pokuty, ako s Union Pigments a SNCZ, aj keď sa nachádzal v rovnakej situácii ako tieto podniky. Na účely určenia stropu pokút uložených Union Pigments a SNCZ Komisia zohľadnila obrat, ktorý dosiahli počas predchádzajúceho obchodného roka, a znížila tak ich pokuty.

Naopak v prípade žalobcu Komisia použila skorší obchodný rok a neznížila tak pokutu. Kým finančná situácia Union Pigments a SNCZ podľa obratu v čase prijatia napadnutého rozhodnutia bola zohľadnená, nebolo tak tomu v prípade žalobcu.

57 Komisia odmieta tvrdenia žalobcu týkajúce sa údajného porušenia zásady rovnosti zaobchádzania.

58 V prvom rade tvrdí, že nezmenila svoju doterajšiu prax v rozpore s touto zásadou. Pripúšťa, že obyčajne používa na určenie stropu 10 % obrat dosiahnutý dotknutým podnikom počas obchodného roka predchádzajúceho prijatiu rozhodnutia. Na rozdiel od toho, čo tvrdí žalobca, uvádza, že konala týmto spôsobom nie preto, že by sa domnievala, že nemá právo použiť iný obchodný rok, ale preto, že sa ešte nestretla s takou situáciou, aká je v tomto prípade, kde účastník kartelu postúpil všetky svoje činnosti, pričom právne naďalej existuje. Komisia v tejto súvislosti pripomína, že jej doterajšia prax nemôže slúžiť ako právny rámec pre pokuty v oblasti hospodárskej súťaže, pretože tento rámec je definovaný výlučne nariadením č. 17 (rozsudok Súdu prvého stupňa z 20. marca 2002, LR AF 1998/Komisia, T-23/99, Zb. s. II-1705, bod 234).

59 Po druhé Komisia popiera dôvodnosť tvrdenia žalobcu, že sa s ním zaobchádzalo inak ako s inými podnikmi nachádzajúcimi sa v rovnakej situácii.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

60 Podľa ustálenej judikatúry je zásada rovnosti zaobchádzania porušená vtedy, ak sa s porovnateľnými situáciami zaobchádza rozdielne alebo ak sa s rozdielnymi

situáciami zaobchádza rovnako, ak takéto zaobchádzanie nie je objektívne odôvodniteľné (rozsudok Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients/Komisia, už citovaný v bode 36 vyššie, bod 69, a rozsudok Súdu prvého stupňa zo 14. mája 1998, BPB de Eendracht/Komisia, T-311/94, Zb. s. II-1129, bod 309).

- 61 Prvé tvrdenie žalobcu týkajúce sa toho, že Komisia sa odchýlila od svojej doterajšej praxe, nie je dôvodné. Žalobca sa totiž nenachádza v situácii porovnateľnej so situáciou podnikov vo veciach citovaných vyššie v bode 54, pretože nedosiahol žiadny obrat počas obchodného roka predchádzajúceho napadnutému rozhodnutiu. Nemôže preto požadovať rovnaké zaobchádzanie ako podniky v skorších veciach.
- 62 Takisto sa musí zamietnuť druhé tvrdenie žalobcu týkajúce sa údajnej diskriminácie medzi ním a spoločnosťami SNCZ a Union Pigments. Vzhľadom na judikatúru uvedenú v bode 60 vyššie Súd prvého stupňa je toho názoru, že žalobca sa nachádza v inej situácii, ako je situácia spoločností SNCZ a Union Pigments. Tieto spoločnosti na rozdiel od žalobcu boli stále prítomné v odvetví fosfátu zinku v čase prijatia napadnutého rozhodnutia tak, že ich obrat za predchádzajúci obchodný rok predstavoval spoľahlivý údaj o ich hospodárskom význame. Keďže nulový obrat dáva pokrivený obraz o význame žalobcu, Komisia bola oprávnená použiť skoršie účtovné obdobie, a preto so žalobcom zaobchádzať inak ako s SNCZ a Union Pigments.
- 63 Treba dodať, že tvrdenie žalobcu týkajúce sa porušenia zásady rovnosti zaobchádzania neprihliadlo na skutočnosť, že ak by Komisia nezohľadnila obrat za skorší obchodný rok, bola by to jasná a neodôvodniteľná diskriminácia v prospech žalobcu, zvlášť vo vzťahu k spoločnosti Trident. Ak by sa Komisia obmedzila na uloženie pokuty žalobcovi vo výške 1 milión eur za porušenie, ktoré trvalo tri roky (od

24. marca 1994 do 15. marca 1997), táto pokuta by predstavovala len polovicu pokuty uloženej spoločnosti Trident, ktorá odkúpila činnosti žalobcu v odvetví zinku a ktorá sa na porušení zúčastnila ako jeho „nástupca“ počas štrnástich mesiacov (od 15. marca 1997 do 13. mája 1998).

64 Druhá časť žalobného dôvodu sa preto musí zamietnuť.

O tretej časti založenej na porušení zásady právnej istoty

Tvrdenia účastníkov konania

65 Žalobca uvádza, že Komisia tým, že na určenie 10 % obratu použila iný obchodný rok ako rok predchádzajúci vydaniu napadnutého rozhodnutia, porušila zásadu právnej istoty. Podľa tejto zásady musia byť podniky schopné predvídateľne viesť svoje činnosti. Opatrenia, ktoré majú právne účinky, musia byť určité a ich použitie predvídateľné. Táto zásada sa musí dodržiavať zvlášť prísne, pretože ide o opatrenia s finančnými dôsledkami, ako je uloženie pokuty (rozsudok Súdneho dvora z 15. decembra 1987, Holandsko/Komisia, 326/85, Zb. s. 5091, bod 24). Podľa žalobcu zásada právnej istoty vyžaduje, aby článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17 bol vykladaný zužujúco v tom zmysle, že strop 10 % sa musí vždy použiť na obchodný rok, ktorý bezprostredne predchádza prijatiu rozhodnutia o uložení pokuty. Ak by Komisia mala právomoc svojvoľne použiť tento strop na skoršie obchodné roky, podniky by neboli schopné predvídať sankcie, ktoré by im mohli byť uložené.

- 66 Žalobca dodáva, že výklad Komisie článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17, podľa ktorého má Komisia právo zvoliť rok, ktorý viac-menej odráža hospodársku silu predmetného podniku v čase porušenia, ak obrat dosiahnutý počas predchádzajúceho obchodného roka dáva úplne deformovaný obraz o tomto podniku, v sebe zahŕňa neakceptovateľný stupeň právnej neistoty v prípade podniku, ktorého obrat klesol počas obchodného roka predchádzajúceho rozhodnutiu. Nijako nemohol vedieť, že Komisia zohľadní obrat dosiahnutý počas iného roka, ako je predchádzajúci obchodný rok, a ktorý rok posúdi ako akceptovateľný. Jediným spôsobom na zabezpečenie právnej istoty by bolo použiť predchádzajúci obchodný rok na určenie stropu v súlade so znením článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17.
- 67 Okrem toho sa žalobca domnieva, že zo skutočnosti, že údajne nepoložil túto otázku vo svojom vyjadrení k oznámení o výhradách, nemožno vyvodiť, že predvídal prístup Komisie. Pripomína, že v tomto vyjadrení zdôraznil, že sa nemôže považovať za zodpovedného na účely uloženia pokuty a že Komisia by mala uložiť pokutu týkajúcu sa celého obdobia porušenia spoločnosti Trident, ktorá je jeho nástupcom z hospodárskeho hľadiska. Žalobca sa vždy domnieval, že ak by sa Komisia rozhodla uložiť mu pokutu, jej celková výška by pred znížením za spoluprácu bola 1 milión eur. Takúto pokutu nemožno považovať za „symbolickú“ pre podnik, ktorý tak ako žalobca nemá žiadny obrat a k dispozícii má len veľmi málo aktív. Vo svojom vyjadrení k oznámení o výhradách sa nevyjadril o výklade článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17, pretože sa domnieval, že znenie tohto ustanovenia bolo úplne jasné a koherentné.
- 68 Komisia sa domnieva, že tretia časť sa musí zamietnuť vcelku. Na jednej strane popiera tvrdenie žalobcu, že článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17 sa musí vykladať reštriktívne. Na strane druhej potvrdzuje, že jej výklad tohto ustanovenia bol predvídateľný.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 69 Zásada právnej istoty vyžaduje, aby právne pravidlá boli jasné a presné a jej cieľom je zabezpečenie predvídateľnosti situácií a právnych vzťahov týkajúcich sa práva Spoločenstva (rozsudok Súdneho dvora z 15. februára 1996, Duff a i., C-63/93, Zb. s. I-569, bod 20, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 21. októbra 1997, Deutsche Bahn/Komisia, T-229/94, Zb. s. II-1689, bod 113).
- 70 Treba skonštatovať, že predpisy upravujúce implementáciu článku 81 ES a najmä nariadenie č. 17 a usmernenia umožňujú podnikom predvídať s istotou, že v prípade porušenia pravidiel Spoločenstva o hospodárskej súťaži bude uložená pokuta a že výška pokuty bude určená v závislosti od závažnosti a dĺžky trvania porušenia.
- 71 Článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17 zabezpečuje, že ak pokuta je vyššia ako 1 milión eur, nepresiahne maximálnu hranicu 10 % obratu, ktorý dotknutý podnik dosiahol počas predchádzajúceho obchodného roka. Výklad a použitie tohto ustanovenia závisia od okolností každej veci a, ako bolo uvedené v bode 39 vyššie, od dostupnosti a úplnosti ročných uzávierok ukazujúcich relevantný obrat.
- 72 Navyše, následky použitia článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 musia zabezpečiť potrebný účinok nariadenia č. 17.
- 73 V tomto prípade bolo plne predvídateľné, že žalobcovi bude uložená pokuta, pretože sa zúčastnil na porušení, ktoré judikatúra hodnotí ako „zjavné porušenie pravidiel

hospodárskej súťaže Spoločenstva“ (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdu prvého stupňa zo 6. apríla 1995, Tréfilunion/Komisia, T-148/89, Zb. s. II-1063, bod 109, a BPB de Eendracht/Komisia, už citovaný v bode 60 vyššie, body 303 a 338). Takisto bolo predvídateľné, že táto pokuta bude určená v závislosti od závažnosti a dĺžky trvania porušenia a že bude upravená v závislosti od okolností vlastných dotknutému podniku vrátane jeho veľkosti, jeho hospodárskej spôsobilosti a prípadných priťažujúcich a polahčujúcich okolností. Naopak, zásada právnej istoty nedala žalobcovi záruku, že postúpením svojich obchodných činností sa vyhne pokute.

- 74 Na rozdiel od toho, čo tvrdí žalobca, Komisia nemá právomoc svojvoľne použiť strop 10 % na obchodné roky pred obchodným rokom predchádzajúcim dátumu vydania rozhodnutia. Komisia môže takýto skorší obchodný rok použiť len za výnimočných okolností. Okrem toho, ako je uvedené v bode 49 vyššie, v takomto prípade nemá pri výbere obchodného roka, ktorý sa má použiť na určenie maximálnej hranice pokuty, široký rozsah voľnej úvahy. Je totiž povinná použiť posledný úplný obchodný rok, ktorý odráža úplný rok riadnej hospodárskej činnosti.
- 75 Za týchto okolností sa musí zamietnuť aj tretia časť žalobného dôvodu, a tým aj celý tento žalobný dôvod.
- 76 Z vyššie uvedeného vyplýva, že žaloba sa musí zamietnuť vcelku.

O trovách

- 77 Podľa článku 87 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto

zmysle navrhnuté. Keďže žalobca nemal vo veci úspech, je opodstatnené zaviazať ho na náhradu trov konania v súlade s návrhom, ktorý v tomto zmysle podala Komisia.

Z týchto dôvodov

SÚD PRVÉHO STUPŇA (piata komora)

rozhodol a vyhlásil:

- 1. Žaloba sa zamieta.**
- 2. Žalobca je povinný nahradiť trovy konania.**

Lindh

García-Valdecasas

Cooke

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 29. novembra 2005.

Tajomník

Predsedníčka komory

E. Coulon

P. Lindh